

Aan

Minister

nota

Beslisnota voortgang advies Roemer 'Van rijles naar
rijonderwijs'

TER BESLISSING

Datum

13 mei 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/102505

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid

Beslistermijn

21-05-2024

Bijlage(n)

3

Aanleiding

In 2021 is het advies van de heer Roemer 'Van rijles naar rijonderwijs' om de kwaliteit van het rijonderwijs te verbeteren aangeboden aan de Tweede Kamer. In 2022 is de kabinetsreactie hierop verschenen. Daarin is aangegeven dat het advies wordt omarmd en gefaseerd wordt ingevoerd. De eerste fase is nu afgerond, u wordt gevraagd in te stemmen met de tweede fase, waarin onder meer de wet- en regelgeving wordt aangepast.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om:

- De bijgesloten Kamerbrief met drie bijlagen naar de Kamer te sturen. De bijlagen zijn de rapporten van CBR, IBKI en SIRA.
- In te stemmen met onderstaande inhoudelijke voorstellen op hoofdlijnen voor het reguleren van de rijnschoolbranche.
- Het bijbehorende proces van wet- en regelgeving te starten.
- Het, voor de zomer, benoemen van een ketenregisseur.

Kernpunten

Kern van de besluitvorming is dat er inhoudelijke kwaliteitseisen komen voor het rijonderwijs, dat er extra kwaliteitseisen komen voor rijinstructeurs en dat hier toezicht op komt, en dat de wijze van examineren verandert. Om dit in gang te zetten wordt de wet- en regelgeving aangepast.

Krachtenveld

De voorliggende stukken en besluiten zijn uitgebreid besproken met vertegenwoordigers van de rijnschoolbranche (de Koepel Rijopleiding en Verkeerseducatie (KRV), de BOVAG en de ANWB) en de verantwoordelijke zbo's (CBR en IBKI).

Binnen het stelsel zijn nog veel keuzes te maken, waarbij de verschillende belanghebbenden ieder hun eigen wensen en voorkeuren hebben. Alle partijen staan achter de invoering van een ontwikkelingsgerichte en gefaseerde opleiding en beoordeling, en ondersteunen de implementatie van een leerlingvolgsysteem. Momenteel wordt onderzocht of extra toetsmomenten naast de verplichte examens nodig zijn, waarbij het CBR, IBKI en de rijnschoolbranche in constructieve discussie zijn. Over het toezicht op het functioneren van de rijinstructeurs is nog geen consensus, maar daar worden wel constructieve gesprekken over gevoerd en daar is nog voldoende tijd voor om dit verder uit te werken.

Toelichting

Met de voorliggende besluitvorming wordt de nu nog vrije rijkschoolmarkt deels gereguleerd. Het huidige stelsel is examengestuurd: er geldt alleen een examenplicht voor leerling en instructeur. Het volgen van een rijopleiding is niet verplicht, hieraan zijn ook geen kwaliteitseisen verbonden.

Doel van de voorgestelde maatregelen is om de kwaliteit van de rijopleiding over de gehele linie te normeren en te verbeteren. De verwachting is dat dit zich onder meer zal uiten in hogere slagingspercentages bij het CBR en beginnende bestuurders die beter zijn opgeleid om zelfstandig de weg op te gaan. Wat de kosten betreft, zijn er drie scenario's opgesteld. Er wordt momenteel onderzocht hoe de gemiddelde kosten voor leerlingen zo gelijk mogelijk kunnen blijven.

Datum

13 mei 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/102505

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid

Aan

Minister

Bijlage(n)

3

In de kern is het voorstel om langs drie lijnen acties te nemen:

1. Kwaliteit rijonderwijs
 - a. Het volgen van een rijopleiding rijbewijs B wordt verplicht.
 - b. Er komt een leerplan waarin kwaliteitseisen staan voor de rijopleiding, deze wordt modulair/ontwikkelingsgericht vormgegeven.
 - c. De vorderingen van de leerling worden bijgehouden in een leerlingvolgsysteem.
2. Kwaliteit examen
 - a. De exameneisen bij het CBR worden aangepast aan het leerplan.
 - b. De wijze van beoordeling van kandidaten wordt competentiegericht.
 - c. De opbouw van het examen (worden er toetsen of (verplichte) examens toegevoegd of niet) verandert voorlopig niet, hierover komt nog dit jaar een nader advies.
3. Kwaliteit instructeurs
 - a. Het volgen van een opleiding tot rijinstructeur bij een erkend opleidingsinstituut wordt verplicht.
 - b. Opleiders van rijinstructeurs worden gecertificeerd.
 - c. De eisen om rijinstructeur te blijven worden aangescherpt, hiervoor komen verplichte toetsen.
 - d. IBKI gaat toezicht houden of rijinstructeurs de juiste opleidingen hebben gevolgd

Internationale/Europese context

De nieuw te ontwerpen wet- en regelgeving moet zowel voldoen aan de vigerende (derde Europese richtlijn) als de toekomstige Europese regelgeving (vierde Europese rijbewijsrichtlijn). Hieruit volgt onder meer dat praktijkexamens moeten worden afgenomen door een door de lidstaat gemachtigd orgaan (2006/126, Bijlage II, I, B, 9.1).

Politieke context

Het rijschool dossier heeft rondom het opstellen en verschijnen van het rapport van Roemer veel aandacht gehad, dit is de laatste jaren minder geworden. Naar verwachting leiden de onderliggende voorstellen tot hernieuwde discussie, vooral binnen de rijkschoolbranche.

Financiële/juridische overwegingen

Voor de nu te nemen stappen is €8 mln. begroot. Dit wordt geformaliseerd bij de voorjaarsnota. De middelen zijn onder meer bestemd voor werkzaamheden bij IBKI en het CBR. Ook wordt voor de zomer een ketenregisseur benoemd.

Strategie

Er is veel overleg gevoerd met IBKI, CBR en de rijnschoolbranche. Zij hebben gevraagd om stevige regie vanuit het ministerie bij de volgende fase. Op hun verzoek is het voornemen om voor de zomer een ketenregisseur aan te stellen voor de volgende fase van het proces. Deze ketenregisseur zal zich maximaal twee dagen per week voor een periode van maximaal twee jaar inzetten op de ketensamenwerking, waarbij harmonie, synergie en resultaat belangrijke onderdelen zijn. De ketenregisseur regisseert 'op afstand', onderhoudt contacten met de ketenpartners en is de aanjager van het proces en de stakeholders. Ook stuurt de ketenregisseur het kernteam aan en bewaakt de ketenregisseur de samenhang zodat de werkzaamheden van CBR, IBKI en het ministerie goed op elkaar aangesloten blijven en eenheid in de sector wordt geborgd. De ketenregisseur rapporteert aan de directeur Wegen en verkeersveiligheid en opereert onafhankelijk van het ministerie. Potentiële kandidaten zijn begin april gedeeld met de dg Mobiliteit. Hierover wordt met u overlegd.

Uitvoering en gevolgen voor de maatschappij

De uitvoering heeft gevolgen voor het CBR en IBKI. Om deze reden zal aan het CBR en IBKI om uitvoeringstoetsen worden gevraagd.

De consument, rijnscholen en rijinstructeurs zullen met kostenverhoging te maken krijgen. Conform de motie Van Baarle en Stoffer uit 2021 en de toezegging (Delphi ID 14365) zijn de financiële gevolgen van de voorliggende stappen in beeld gebracht door SIRA. Uit het rapport van SIRA wordt duidelijk dat de gemiddelde kosten door de kwaliteitseisen zullen toenemen. SIRA heeft drie scenario's uitgewerkt: 1.uitbreiding huidige situatie; 2. middenweg; en 3. uiterste situatie. In de scenario's is onderscheid gemaakt voor het toevoegen van een theorie-, en een praktijkexamen. De slagingspercentages nemen toe van scenario 1 tot scenario 3, van 39% tot 78% voor theorie-examens en van 52% tot 80% voor praktijkexamens.

Daarnaast zal er een kostenverhoging te zien zijn bij de onderwerpen *aanschaffen didactische praktijkhandleiding en het in gebruik nemen van het Leerlingvolgsysteem*.

Volgens SIRA zijn er naast de kosten ook meerdere niet-kwantificeerbare voordelen te verwachten als gevolg van de kwaliteitsverbetering van de rijopleiding. Deze omvatten het verhogen van de verkeersveiligheid, het verminderen van het aantal verkeersongevallen, het verminderen van het aantal slachtoffers en het beschermen van mensenlevens. Op lange termijn leidt dit tot een afname van maatschappelijke kosten.

SIRA geeft met haar onderzoek een indicatief beeld van de te verwachten tijdsinspanningen en investeringen als gevolg van de beoogde verandering. In deze berekening zit, mede door de aannames die zijn gedaan, een zekere bandbreedte van onzekerheid.

Datum

13 mei 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/102505

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid

Aan

Minister

Bijlage(n)

3

De voor de berekening gebruikte kengetallen zijn afgestemd met IenW, Royal HaskoningDHV en het CBR. De aantallen en de slagingspercentages zijn gebaseerd op de registraties van het CBR van het jaar 2023. De overige kengetallen zijn gebaseerd op ander onderzoek, inschattingen van de huidige markt en het oordeel van de experts in de werkgroep.

Belangrijk aandachtspunt is ook de transitie die de branche, in het bijzonder rijinstructeurs, moeten ondergaan. Voor nieuwe rijinstructeurs worden de startkwalificaties anders. Voor de huidige instructeurs geldt dat zij moeten worden begeleid in de nieuwe eisen die gelden voor het geven van rijlessen.

Communicatie

Vanuit IenW wordt, samen met branche, CBR en IBKI, een communicatieplan richting sector opgesteld.

Voorgaande ontwikkelingen en alternatieven

In 2022 is de kabinetsreactie op het advies van Roemer verschenen, daarin is aangegeven dat het advies wordt omarmd en gefaseerd wordt ingevoerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1.	Programma voor Toetsing en Afsluiting CBR	Plan van aanpak voor mogelijk aanpassing examenstructuur alsmede de wijze van toetsing.
2.	Impactanalyse Sira Consulting	Doorrekening scenario's bij invoering nieuw stelsel.
3.	Eindrapport IBKI Uitwerking Adviezen Roemer	Voorstellen voor de eisen aan het worden en blijven van instructeur alsmede de wijze waarop IBKI toezicht houdt.

Datum

13 mei 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/102505

Opgesteld doorBestuurskern
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid**Aan**

Minister

Bijlage(n)

3